

สรุปสาระสำคัญการอบรมหลักสูตร ที่ปรึกษาเกษตรกรด้านมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
ในวันที่ ๒๐-๒๑ มกราคม ๒๕๖๕ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ zoom application
จัดโดย สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

การตรวจประเมิน (Audit) หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบ เป็นอิสระ และจัดทำเป็นเอกสาร เพื่อให้ได้หลักฐานการตรวจประเมิน และเพื่อประเมินว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตรวจประเมิน

๑. การตรวจประเมิน ประกอบด้วย ๕ ข้อ ได้แก่

- ๑) การสัมภาษณ์
- ๒) การตรวจเอกสารและบันทึก
- ๓) การสังเกตกิจกรรมและสภาพพื้นที่ผลิต
- ๔) บันทึกสิ่งที่อาจเป็นเหตุนำไปสู่ความไม่เป็นไปตามข้อกำหนด
- ๕) สุ่มตัวอย่างผลิตผล ผลิตภัณฑ์ และปัจจัยการผลิตที่สงสัย

๒. ประเภทการตรวจประเมิน มี ๓ ประเภท ได้แก่ ๑) การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ๒) การตรวจติดตามผล และ ๓) การตรวจต่ออายุการรับรอง โดยคณะผู้ตรวจประเมิน ประกอบด้วย หัวหน้าคณะผู้ตรวจ ผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจประเมินฝึกหัด ผู้เชี่ยวชาญ และผู้สังเกตการณ์

๓. ขั้นตอนการตรวจประเมิน

- ๑) การประชุมเปิดการตรวจประเมิน
- ๒) การตรวจประเมิน
- ๓) การบันทึกสิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน
- ๔) การประชุมปิดการตรวจประเมิน

๔. ข้อบกพร่อง (Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ แบ่งเป็นข้อบกพร่องสำคัญ ข้อบกพร่องย่อย และข้อแนะนำ

๕. ระยะเวลาปรับเปลี่ยน หมายถึง ช่วงเวลานับจากเริ่มต้นผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ตามข้อกำหนดในมาตรฐาน จนกระทั่งได้รับการรับรอง

๑) ข้อกำหนดการผลิตพืชอินทรีย์ให้นำมาใช้ปฏิบัติตลอดระยะเวลาการปรับเปลี่ยน เป็นเวลาอย่างน้อย ๑๒ เดือนก่อนปลูกสำหรับพืชล้มลุก และก่อน ๑๘ เดือนก่อนเก็บเกี่ยวผลิตผลพืชอินทรีย์ครั้งแรกสำหรับพืชยืนต้น โดยระยะปรับเปลี่ยนนับตั้งแต่ผู้ผลิตได้นำมาตรฐานนี้ไปปฏิบัติแล้ว และสมัครขอรับการรับรองต่อหน่วยรับรอง

๒) ในกรณีที่มีหลักฐานรับรองได้ว่าไม่มีการใช้สารเคมีห้ามใช้ในพื้นที่ที่ขอการรับรองมาเป็นเวลานานเกินกว่า ๑๒ เดือนสำหรับพืชล้มลุก และ ๑๘ เดือนสำหรับพืชยืนต้น ผู้ผลิตสามารถขอลดระยะเวลาการปรับเปลี่ยนลง โดยการยอมรับจากหน่วยรับรอง แต่ระยะเวลานับจากการยื่นขอการรับรองจนหน่วยรับรองให้การรับรองว่าเป็นผลิตผลอินทรีย์ จะต้องไม่น้อยกว่า ๖ เดือน

๖. ข้อกำหนดการตรวจประเมินของกรมวิชาการเกษตร ได้แก่ ๑) พื้นที่ ๒) การวางแผนการจัดการ ๓) เมล็ดพันธุ์ และส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์ ๔) การจัดการและการปรับปรุงบำรุงดิน ๕) การจัดการศัตรูพืช ๖) การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ๗) การบรรจุหีบห่อ การเก็บรักษา และการขนส่ง ๘) การแสดงฉลากและการกล่าวอ้าง

๑) Organic : ไม่ใช้สารเคมีสังเคราะห์ ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมน พืชจีเอ็มโอ (GMO) และฉายรังสี

๒) GAP/ Hydroponics: ใช้สารเคมีสังเคราะห์ แต่สารตกค้างต้องมีค่าไม่เกินค่ามาตรฐานที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ใช้ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมน และฉายรังสีได้ ไม่ได้ห้ามใช้พืชจีเอ็มโอ (GMO)

๔. มาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.๕๐๐๐-๒๕๖๔) ฉบับล่าสุด ปี ๒๕๖๔ อยู่ในระหว่างลงประกาศราชกิจจานุเบกษา มีขอบข่ายพืช ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ ผัก และแมลงที่บริโภคได้ โดยมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับข้อกำหนดส่วนใหญ่ของมาตรฐานของ Codex-GL ๓๒-๑๙๙๙ ข้อกำหนดการจัดการการผลิตพืชเป็นไปตาม ASEAN standard for organic agriculture (ASOA) และบางส่วนอ้างอิงจากมาตรฐานสหภาพยุโรป (EC ๒๐๑๘/๘๔๘)

ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)

๑. ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) เป็นระบบการรับรองเกษตรอินทรีย์โดยชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง และต่อเนื่องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชน ภายใต้หลักการพื้นฐาน การไว้วางใจซึ่งกันและกัน การเป็นเครือข่ายทางสังคม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๒. PGS เป็นกระบวนการทางสังคม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๔ กลุ่มหลัก ได้แก่ ๑) กลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ PGS

๒) ผู้สนับสนุนในพื้นที่ ๓) ผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการ และ ๔) องค์กรจัดระบบ PGS

๓. องค์ประกอบหลักของระบบ PGS

ได้แก่ การจัดการระบบตามหลักการ PGS สากล ๖ ประการ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เช่น มกษ.๕๐๐๐ ASEAN Codex IFOAM สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

๔. หลักการจัดระบบ PGS มี ๖ ประการ ได้แก่ ๑) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ๒) การมีส่วนร่วม ๓) ความโปร่งใส ๔) ความไว้วางใจ ๕) ความสัมพันธ์แนวราบ และ ๖) การเรียนรู้ร่วมกัน

ลักษณะสำคัญของกลุ่ม PGS โดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการจัดระบบ ได้แก่ กำหนดข้อกำหนดเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม และมีระบบการจัดการเอกสารกลุ่มที่เข้าถึงได้

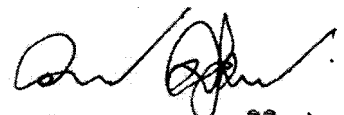
๕. การขึ้นทะเบียนผู้ได้รับการรับรองและการจัดการใช้ตราสัญลักษณ์ (Logo Seal)

องค์กรจัดระบบต้องมีกลไกกำหนดการขึ้นทะเบียนผู้ได้รับการรับรอง การติดตราสัญลักษณ์ กำหนดเงื่อนไขการใช้ การพักใช้ และการเพิกถอน

๖. กลไกการยอมรับ ได้แก่

๑) มีการสร้างกลไกการยอมรับร่วมกัน เช่น Self-evaluation เป็นแนวทางตรวจกระบวนการกลุ่ม และประเมินองค์กรจัดระบบตามหลักการ PGS

๒) การตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อน เป็นการเชื่อมโยงระหว่างภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(นางสาววรรณภา สุวรรณวิจิตร)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า

นางสาววรรณมา สุวรรณวิจิตร

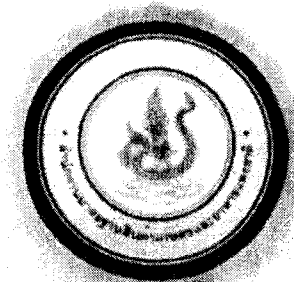
ได้ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
(LDD e-Training)

หลักสูตร การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดินสำหรับงานวิชาการ

รุ่นที่ ๑/๒๕๖๕ : ตุลาคม ๒๕๖๔ - มีนาคม ๒๕๖๕

(นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ)
รองอธิบดีด้านบริหาร

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

มอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาววรรณมา สุวรรณวิจิตร

ได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร

“ที่ปรึกษาเกษตรกรด้านมาตรฐานเกษตรอินทรีย์”
ในรูปแบบออนไลน์ ระหว่างวันที่ 20 - 21 มกราคม 2565

เลขที่ใบประกาศนียบัตร มกอช. 6526174

(นายพิศาล พงศาพิชน์)

เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ACFS